

PEILJAAR
2022

BENCHMARK HUISHOUELIJK AFVAL

Koggenland

SAMENVATTING

NVRD
Benchmark
Huishoudelijk
Afval

**Leren
door te
vergelijken**

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Kernprestaties	4
3. Milieu	6
4. Kosten	11
5. Dienstverlening	12
6. Regievaardigheden	13
7. Basisgegevens	14

Datum: 6 oktober 2023
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD, in samenwerking met Rijkswaterstaat en uitgevoerd door Cyclusmanagement.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

1. Inleiding

De benchmark huishoudelijk afval is een prestatie­meting waarbij gemeenten en in­zamel­bedrijven aan de hand van vooraf vast­ge­stelde indicatoren hun afval(schei­dings)prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het in­zicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden.

De Benchmark kent vier prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Per prestatiegebied zijn prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het gemeentelijk afval- en grondstoffenbeheer beoogt over het algemeen zo min mogelijk ongescheiden restafval (te realiseren door preventie, reparatie en hoogwaardig hergebruik) tegen zo laag mogelijke beheerkosten. De hoeveelheid restafval en de totale beheerkosten zijn de belangrijkste prestatie-indicatoren in deze benchmark.

Vergelijkingsbasis

Aan de benchmark peiljaar 2022 hebben 116 deelnemers meegedaan die in totaal 183 gemeenten vertegenwoordigen (sommige in­zamel­bedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). In de benchmark worden de gemeenten en bedrijven zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouw­klassen zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
 Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
 Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
 Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

Koggenland heeft 16% hoogbouw en is ingedeeld in klasse D. In deze rapportage vindt de vergelijking plaats vanuit gemeentelijk perspectief. Dat wil zeggen dat Koggenland wordt vergeleken met vergelijkbare gemeenten (met of zonder eigen inzameldienst).

Leeswijzer

Deze rapportage is een samenvatting van de benchmark. Per prestatiegebied wordt **Koggenland** op de belangrijkste prestatie-indicatoren vergeleken met het klasse D-gemiddelde. Voor een uitgebreide vergelijking wordt verwezen naar het hoofdrapport.

2. Kernprestaties

Hoe presteert Koggenland tov de benchmark?

Op de vier prestatiegebieden van de benchmark is weergegeven hoe Koggenland presteert ten opzichte van de benchmark klasse D.

Milieu

	Koggenland	KLASSE D	
Restafval (kg/inw)	135	112	●

Kosten

Afvalbeheerkosten (€/ aansl)	279	198	●
------------------------------	-----	-----	---

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau (score)	239	248	●
--------------------------------	-----	-----	---

Regie

Regievaardigheid (score)	12	15	●
--------------------------	----	----	---

Legenda

- = boven het klasse-gemiddelde (> 5%)
- = ongeveer gelijk aan het klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
- = onder het klasse-gemiddelde (< 5%)

Toelichting

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

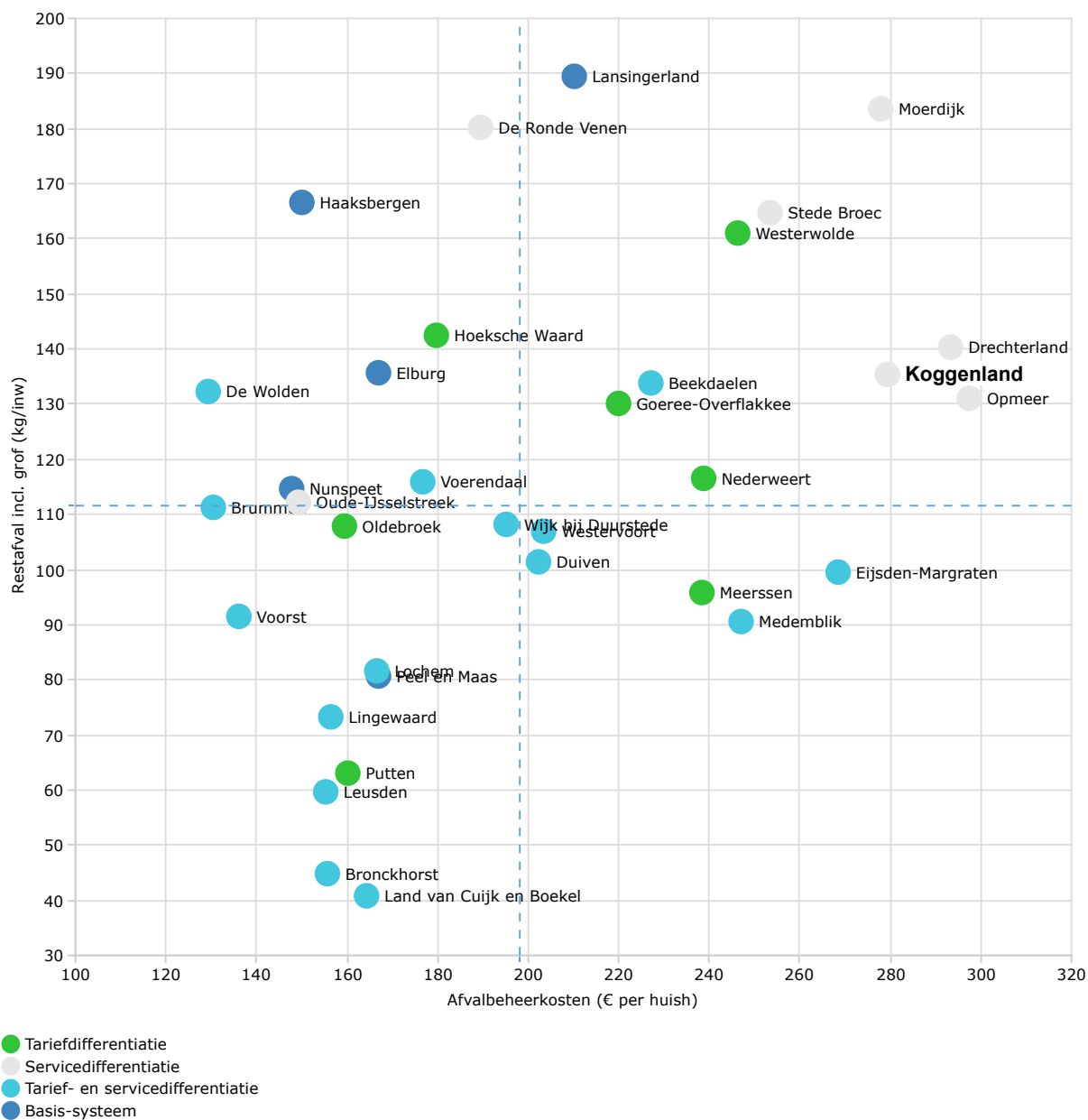
Afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten), minus de opbrengsten verkregen vanuit producentenverantwoordelijkheid.

Dienstverleningsniveau = het gemak waarmee grondstoffen gescheiden kunnen worden aangeboden. In de benchmark wordt op basis van de intensiteit van de dienstverlening (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) een totaal score berekend.

Regievaardigheid = de mate waarin de gemeente regie voert op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De score wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten).

Kosten-effectiviteit

In de onderstaande figuur zijn alle gemeenten uit KLASSE D weergegeven, waarbij de hoeveelheid restafval is afgezet tegen de totale afvalbeheerkosten. De positie van de bol geeft een indicatie van de kosten-effectiviteit van het afval- en grondstoffenbeheer. De kleur van de bol geeft de toegepaste inzamelstrategie weer.

Toelichting

Tariefdifferentiatie (diftar) = gemeenten die een variabel tarief voor restafval hebben ingevoerd: hoe meer of hoe vaker restafval wordt aangeboden, hoe meer een huishouden betaalt.

Servicedifferentiatie (omgekeerd inzamelen) = gemeenten die hun serviceniveau hebben verlegd van afval naar grondstoffen: grondstoffen worden met een hoog serviceniveau ingezameld (inzameling aan huis, hoge ophaalfrequentie) en restafval wordt met een laag serviceniveau ingezameld (lage ophaalfrequentie of met verzamelcontainers op buurtniveau).

Tarief- en servicedifferentiatie = gemeenten die zowel tariefdifferentiatie als servicedifferentiatie hebben toegepast.

Basis-systeem = gemeenten die noch tariefdifferentiatie, noch servicedifferentiatie hebben toegepast.

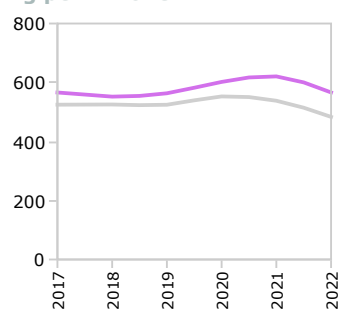
3. Milieu

Hoe presteert Koggenland op de milieu-indicatoren *huishoudelijk afval*, *afvalscheiding* en *restafval* ten opzichte van de benchmark?

	Koggenland	KLASSE D	
Huishoudelijk afval (kg/inw)	566	483	●
Afvalscheiding (%)	76%	77%	●
Restafval (kg/inw)	135	112	●

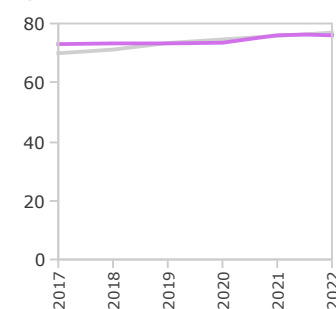
Huishoudelijk afval

kg per inwoner

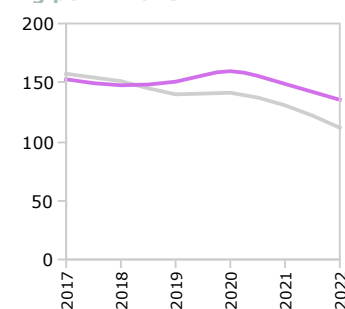
Afvalscheiding

%

Restafval

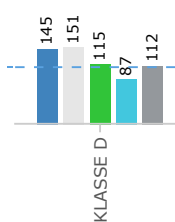
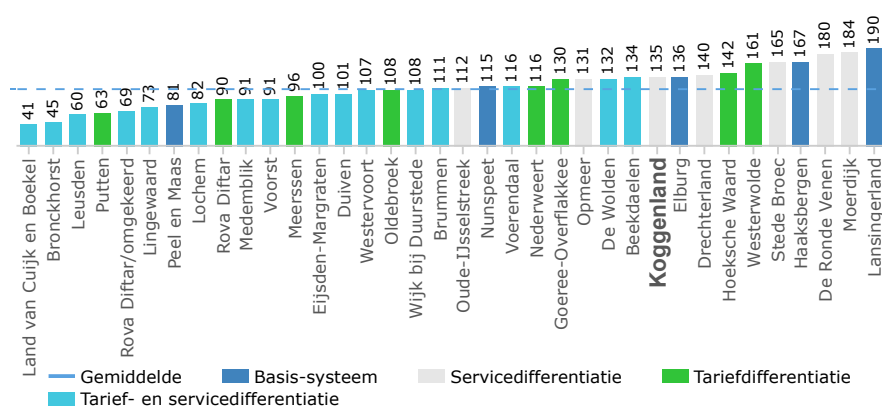
kg per inwoner

■ Koggenland
■ KLASSE D

Restafval

kg per inwoner

— Gemiddelde ■ Basis-systeem ■ Servicedifferentiatie ■ Tarief- en servicedifferentiatie ■ Tariefdifferentiatie

Toelichting

Huishoudelijk afval = de totale hoeveelheid aan afval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt (inclusief grof afval).

Afvalscheiding % = het aandeel van het van het huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassing.

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	Koggenland	KLASSE D	.
Fijn restafval	122	93	●
Groente-, fruit- en tuinafval	135	137	●
Oud papier en karton	57	52	●
Plastic, metalen en drankenkartons	32	32	●
Glas verpakkingen	23	23	●
Textiel	3	5	●
Klein chemisch afval	2	1	●
Luiers	0	1	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	1	
Metalen uit bodemas	0	0	
Biogranulaat (onf)	0	4	
Fijn huishoudelijk totaal	375	348	●
Scheidings% fijn huishoudelijk afval	67%	73%	●

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof (verbouwings-)restafval	13	19	●
Grof tuinafval	26	33	●
Kringloopgoederen	0	2	
Oud IJzer	7	4	●
Elektr(on)ische apparatuur	7	5	●
Hout A en B	38	26	●
Hout C	6	3	●
Puin	53	33	●
Overig brongescheiden	26	14	●
Nagescheiden	15	4	●
Grof huishoudelijk totaal	192	138	●
Scheidings% grof huishoudelijk afval	93%	84%	●

Totaal

kg per inwoner

Huishoudelijk afval totaal	566	483	●
----------------------------	-----	-----	---

Toelichting

Per materiaalstroom is weergegeven hoe Koggenland presteert ten opzichte van de benchmark. De hoeveelheid restafval (fijn en grof) is gecorrigeerd voor nascheiding.

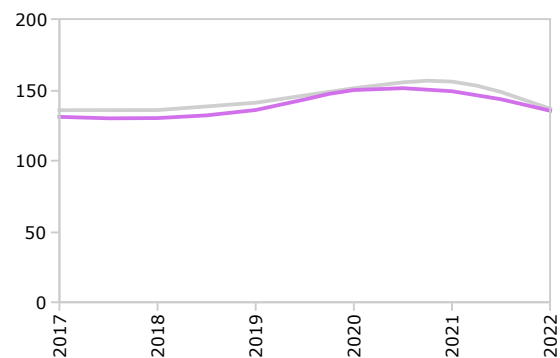
Minerale stoffen, metalen uit bodemas en biogranulaat zijn uit nascheiding verkregen stoffen.

Trend

In de onderstaande figuren is weergegeven hoe de afvalscheidingsresultaten van Koggenland zich in de afgelopen 7 jaar hebben ontwikkeld ten opzichte van de benchmark.

Groente-, fruit- en tuinafval

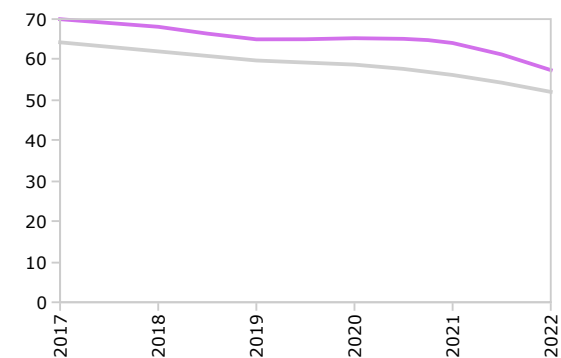
kg per inwoner

■ Koggenland
■ KLASSE D

Oud papier en karton

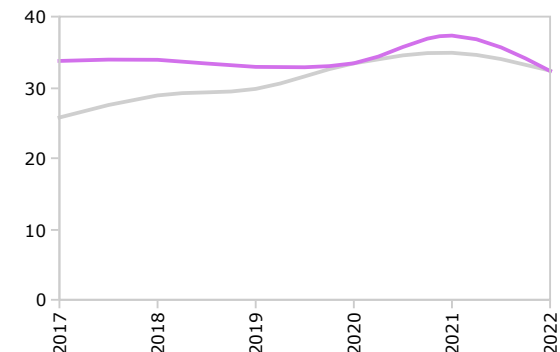
kg per inwoner

■ Koggenland
■ KLASSE D

Plastic, metalen en drankenkartons

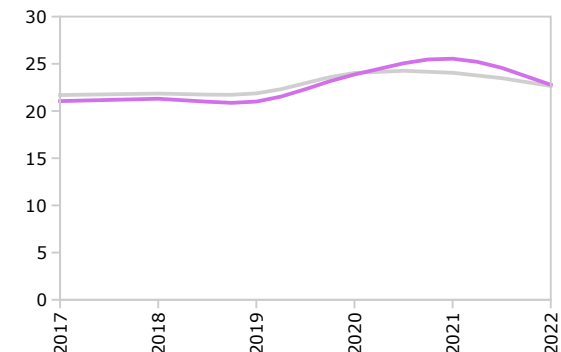
kg per inwoner

■ Koggenland
■ KLASSE D

Glas

kg per inwoner

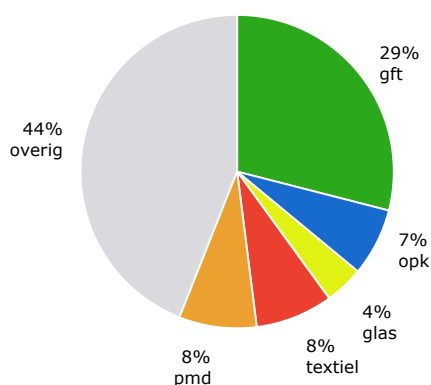

■ Koggenland
■ KLASSE D

Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

	Koggenland	KLASSE D	.
Groente-, fruit- en tuinafval	35	30	●
Oud papier en karton	9	6	●
Plastic, metalen en drankenkartons	10	9	●
Glas verpakkingen	5	3	●
Textiel	10	5	●
Totaal	68	53	●

Koggenland heeft 68 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **56%** van de totale hoeveelheid fijn restafval.

CO₂-reductie

kg per inwoner

	Koggenland	KLASSE D	.
CO ₂ -reductie (kg/inw)	123	116	●

Toelichting

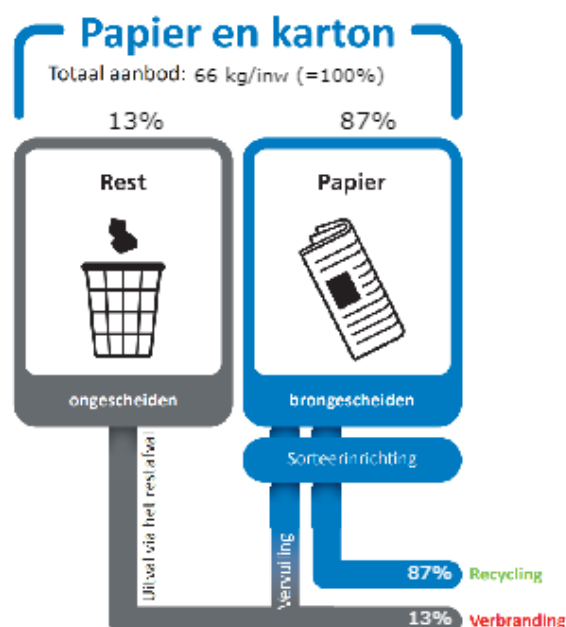
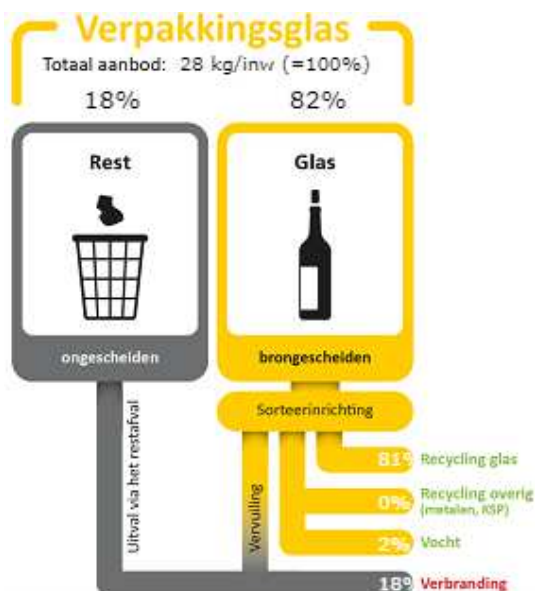
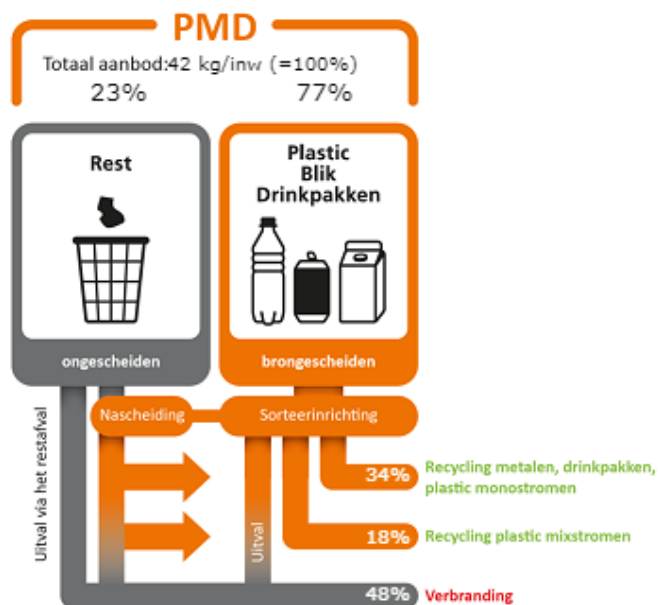
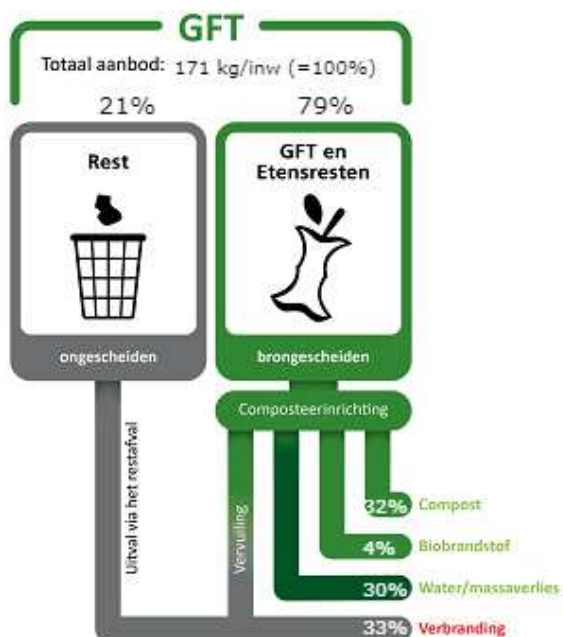
Grondstoffen in het restafval = geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeraanlyse van het fijn huishoudelijk restafval. Eventuele nagescheiden grondstoffen zijn hierop in mindering gebracht. Ook de procentuele samenstelling is gecorrigeerd voor nagescheiden grondstoffen. Hierdoor kunnen de percentages afwijken van sorteeraanlyseresultaten.

CO₂-reductie = de gereduceerde hoeveelheid CO₂ als gevolg van het recyclen van grondstoffen (gft, pmd, oud papier, glas, textiel, hout, grof tuinafval, frituurvet en luiers). Bij het bepalen van deze indicator is gebruik gemaakt van de geactualiseerde CO₂-kentallen van adviesbureau CE-Delft (2021).

Grondstofketens in kaart

Voor de belangrijkste grondstoffen is de keten in kaart gebracht, gebruikmakend van data die door sorteerders/verwerkers zijn aangereikt. Meetpunt is de 'post sortering' voor pmd, en post verwerking voor gft, papier en glas. De verwerkingsrendementen zijn door de opbulking van de grondstromen op installatieniveau (en dus niet op gemeenteniveau) bepaald.

Indien geen verwerkingsdata van een grondstof is opgevraagd, wordt de grondstofketen ervan niet weergegeven.

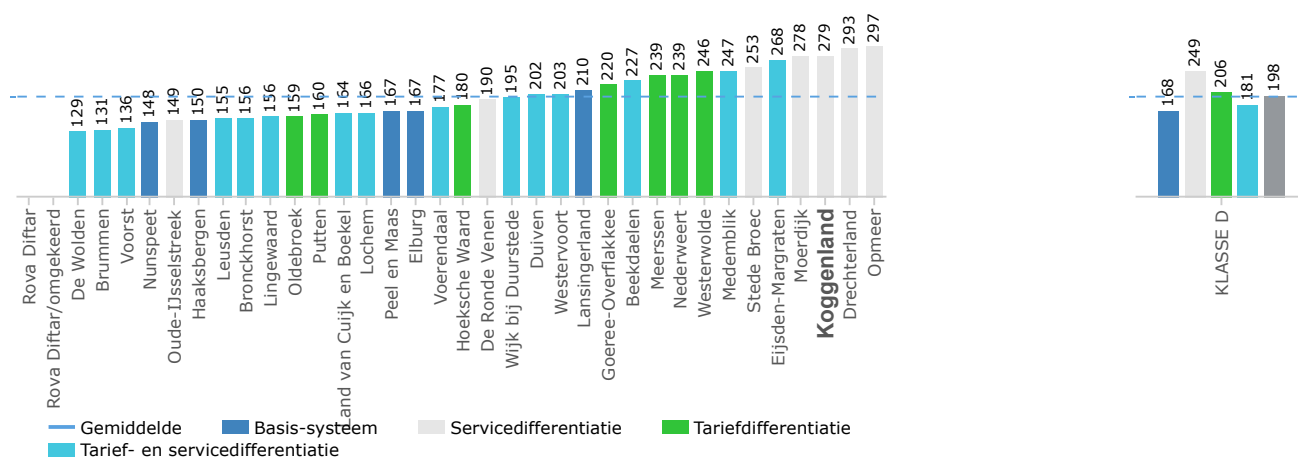

4. Kosten

€ per aansluiting

	Koggenland	KLASSE D	
Inzamelkosten	182	127	●
Overslag- en transportkosten	0	7	
Verwerkingskosten	79	49	●
Overige kosten	21	36	●
Vergoedingen producentenverantwoordelijkheid	-2	-21	
Totale afvalbeheerkosten	279	198	●

Totale afvalbeheerkosten

Kosten per materiaalstroom

€ per aansluiting

	Koggenland	KLASSE D	
Fijn restafval	87	61	●
Groente-, fruit- en tuinafval	67	47	●
Oud papier en karton	11	5	●
Plastic, metalen en drankenkartons	21	23	●
Glas verpakkingen	3	4	●
Textiel	3	1	●
Grof huishoudelijk afval	65	35	●

€ per ton

Fijn restafval	296	236	●
Groente-, fruit- en tuinafval	206	152	●
Oud papier en karton	82	44	●
Plastic, metalen en drankenkartons	270	339	●
Glas verpakkingen	51	68	●
Textiel	429	168	●

Toelichting

Totale afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

De *kosten per materiaalstroom* zijn de kosten voor inzameling, overslag en transport, en verwerking.

5. Dienstverlening

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

	Koggenland	KLASSE D	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	239	248	●
Dienstverlening restafval (score)	31	45	●

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

Groente-, fruit- en tuinafval	26	29	●
Oud papier en karton	26	14	●
Plastic-, metalen en drankenkartons	13	22	●
Glas verpakkingen			
Textiel		4	
Fijn restafval	13	17	●

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

Groente-, fruit- en tuinafval	0	34	
Oud papier en karton	0	883	
Plastic, metalen en drankenkartons	0	442	
Glas verpakkingen	456	483	●
Textiel	1065	1110	●
Milieustraat	9495	12971	●
Fijn restafval	36	49	●

Afvalscheiding gestapelde bouw

% gestapelde bouw waar bij het perceel gescheiden wordt ingezameld

Groente-, fruit- en etensresten (gfe)		65%	
Oud papier en karton		88%	
Plastic, metalen en drankenkartons		86%	

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	18	23	●
Openingsuren doordeweeks	38	33	●
Openingsuren zaterdag	6	6	●

6. Regie

In welke mate voert de gemeente of het inzamelbedrijf regie op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten). Het percentage geeft aan hoeveel % van de gemeenten de betreffende regievaardigheid hebben toegepast.

	Koggenland	KLASSE D	
Score regievaardigheden	12	15	●

Beleidsregie

	Koggenland	KLASSE D
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	✗	67%
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	✓	75%
Bewoners zijn betrokken bij opstellen beleidsplan	✗	67%
Er is een afvalpreventieplan of -paragraaf opgesteld	✗	39%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	✓	92%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	✓	31%
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	✗	69%

Burgerregie

	Koggenland	KLASSE D
Er wordt jaarlijks een communicatiekalender opgesteld	✓	72%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalscheiding uitgevoerd	✓	67%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalpreventie uitgevoerd	✓	42%
Gemeente maakt gebruik van afvalcoaches	✓	53%
Er is een mobiele afval-app voor bewoners	✓	94%
Met de mobiele app kun je een grofvuilafpraak maken	✓	33%
Met de mobiele app kunnen bewoners klachten doorgeven	✗	25%

Informatiesturing

	Koggenland	KLASSE D
Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	✓	97%
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	✓	75%
Er wordt jaarlijks een afval-grondstoffenmonitor opgesteld	✗	44%
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	✓	75%
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	✗	56%
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	✗	75%

Circulariteit

	Koggenland	KLASSE D
Er is een actueel beleidsplan Circulaire Economie opgesteld	✗	33%
Er is binnen de organisatie een ketenregisseur aangesteld	✗	11%
Er vindt registratie plaats op circulaire indicatoren	✗	31%
Circulariteit maakt onderdeel uit van contracten met ketenpartners	✗	83%
De inzamel dienst doet aan circulaire inkoop	✗	58%
De inzamelmiddelen zijn vervaardigd van circulair materiaal	✗	58%

7. Basisgegevens

Algemeen

	Koggenland	KLASSE D
Aantal inwoners	23048	42290
Aantal aansluitingen	9583	17890
Aandeel hoogbouw (in %)	16%	15%

Gemeentelijk beleid

Doelstelling restafval (grof + fijn)		
Jaartal restafvaldoelstelling		
Doelstelling afvalscheiding		
Jaartal afvalscheidingsdoelstelling		
Doelstelling huishoudelijk afval		
Jaartal huishoudelijk afvaldoelstelling		
Tariefdifferentiatie	—	—
Restafval op afstand	—	—
Frequentieverlaging restafval	✓	—
Scheidingsmethode PMD laagbouw	Uitsluitend bronscheiding	—
Scheidingsmethode PMD hoogbouw	Uitsluitend nascheiding	—
Nascheiding grof huishoudelijk	Bij gehaald en gebracht grof (verbouwings)restafval	—

Tarieven

Tariefsysteem	Huishoudgrootte	
Afvalstoffenheffing (gemiddeld vastrecht in €/aansl)	353	221
Diftar-tarief restafval (in €/100 liter)	—	4
Diftar-tarief gft (in €/ 100 liter)	—	1
Verwerkingstarief restafval (€/ton) incl. stortbelasting	120	100
Verwerkingstarief gft (€/ton)	66	56
Verwerkingstarief oud papier en karton (€/ton)	-140	-131
Verwerkingstarief glas (€/ton)		-14